

Beszámoló

a 2011. november 22-24.-én Bilbaóban tartott értekezletekről

Az Európai Munkavédelmi Ügynökség (EU-OSHA) az említett időben egymást követően három eseményt tartott: az ezévi utolsó fókuszpont értekezletet, a 2010-2011. évi „Biztonságos karbantartás” kampány záró rendezvényét, valamint az EU-OSHA Irányító Testületének (Board) ülését.

FÓKUSZPONT ÜLÉS

Az ülésre a szokásos körön kívül meghívták Albánia, Horvátország, Koszovó, Macedónia, Montenegró, és Törökország képviselőjét is.

Az ülés programján az alábbi témák szerepeltek:

– Üdvözlés, az új igazgató bemutatkozása, a napirend elfogadása

Az EU-OSHA-nak 2011. szeptember 16. óta új igazgatója van, Dr. Christa Sedlatschek személyében. Mivel ez volt az első fókuszpont ülés az új igazgató hivatalba lépése óta, az ülés elsején röviden ismertette eddigi tevékenységét és az EU-OSHA munkájával kapcsolatos főbb elképzeléseit, majd a fókuszpontok is sorban bemutatkoztak. Az új igazgató tervezi a tagállamok meglátogatását, hogy a helyszínen ismerkedjék meg a nemzeti fókuszpontokkal, azok működésével, hálózatával, és kellő hangsúlyt adjon a munkavédelem ügyének, mind európai, mind nemzeti szinten. Ez utóbbi érdekében miniszterrel, államtitkárral, a szociális partnerekkel is kíván találkozni.

– A fókuszpont-hálózat áttekintése és megerősítése

Az új igazgató a jövőben nagyobb és hangsúlyosabb szerepet szán a nemzeti fókuszpontoknak, ezáltal emelve a munkavédelem színvonalát, mind nemzeti, mind európai szinten. A fókuszpontok szerepe, mint ahogy az EU-OSHA-é is, sokat változott az elmúlt 10 év folyamán, a közös munka módszereit és tartalmát a jelenlegi követelményekhez kell igazítani.

– Eszközök a nemzeti fókuszpont-hálózatok működtetéséhez (csoportmunka)

A résztvevők három csoportban vitatták meg az EU-OSHA által megfogalmazott három kérdést:

- Hogyan tudja az Ügynökség segíteni a fókuszpontokat nemzeti hálózatuk fejlesztésében a jelenlegi gazdasági válság okozta megszorítások mellett?
- Hogyan válhat a fókuszpont hálózat információ forrássá a többi fókuszpont számára, ahelyett, hogy pusztán közvetítő szerepet játszana az Ügynökség felé/felől?
- Hogyan lehet elősegíteni és ösztönözni a fókuszpontok, illetve azok nemzeti hálózata közötti „regionális” együttműködést?

– Pán-európai felmérés a munkavédelmi tudatosságról 2011/2012

2011/2012 folyamán pán-európai felmérést végeznek munkavédelmi kérdésekkel kapcsolatban az egyes tagállamokban. Ez a felmérés egy két évvel korábbi hasonló akció

folytatása. A felmérés eredményei várhatóan 2012. elejére lesznek meg, és felhasználhatók a 2012-2013. kampány megnyitóján.

– **Európai megelőzési kampány 2012/2013**

A 2012/2013. évi európai kampány jelszava „Együtt a kockázatok megelőzéséért!”, és ezen belül különösen a (vállalati) vezetők szerepére és elkötelezettségére, illetve a munkavállalók bevonására, részvételére kívánja felhívni a figyelmet. A pályázatok beadási határidejét egységesítették (eddig a nemzeti nyelven készült pályázatokat kb. egy hónappal korábban kellett beadni, mint az angol nyelvűeket), a határidő (az Ügynökségnél) 2012. október 31., a hazai beadás ennek megfelelően 2012. október 1. lesz. A nyertesek ezúttal két díjat kapnak: egyet a vezető, egyet a munkavállaló kategóriában.

– **Előkészületi munkák a 2014/2015. évi európai kampányhoz**
(pszichoszociális kockázatok)

A következő, 2014/2015. évi európai tájékoztatási kampány témája „gyakorlati megoldások a pszichoszociális kockázatok kezelésére” lesz. Ilyen kockázatok például a munkával összefüggő stressz, erőszak és zaklatás. Az előkészítő munkából a fókuszpontok is kiveszik a részüket.

– **Tájékoztatás az EU-OSHA 2011. évi tevékenységeiről**

Az EU-OSHA tevékenységeiről egyrészt az igazgató, másrészt a két szakmai egység (PRU: Megelőzési és Kutatási Osztály; CPU: Kommunikációs és Promóciós Osztály) vezetője adott tájékoztatást. A legjelentősebb feladat most az EU-OSHA 2013-2020. évi stratégiájának kidolgozása, ezzel kapcsolatban számos vitatott kérdés merül(t) fel.

– **A fókuszpontok 2011. évi munkaterve**

Rövid beszámoló az éves feladatterv teljesítéséről. A feladatok egy harmada teljesült, egy harmada folyamatban van (áthúzódó), egy harmadát pedig időközben törölték a munkatervből.

– **Tájékoztatás EU elnökségi tevékenységekről**

Rövid tájékoztatás a jelenlegi EU elnökség (PL), valamint a két következő elnökség országának (DK, 2012. I. félév; CY, 2012. II. félév) munkavédelemmel kapcsolatos rendezvényeiről, tevékenységeiről. A dán elnökség alatt konferenciát szerveznek az aktív öregedés (2012. I.18-19.), valamint a munkanélküliség (2012. IV.26-27.) témában, a soros 62. SLIC ülés 2012. V.21-22-én lesz Koppenhágában. Cipruson 2012. X.18-án terveznek munkavédelmi konferenciát az egészséges munkahelyek témában, a 63. SLIC ülés 2012. XI.29-30-án lesz Nicosiában.

– **Jövőbeli tervek, a következő ülések, egyébek**

Ismételt közlést kaptunk arról, hogy a fókuszpontoknak lehetőségük van visszajelzést adni a tájékoztató anyagok fordításának minőségéről.

A következő fókuszpont ülés várható időpontja 2012. február 15/16, amely egyben az új kampánnyal kapcsolatos nyitó értekezlet is lesz, így ezen az Ügynökség által a szervezéssel megbízott MediaConsulta cég, illetve annak nemzeti partnerei is részt vesznek.

ZÁRÓ RENDEZVÉNY

Az EU-OSHA 2012. november 22. délután és november 23. délelőtt tartotta a 2010-2011. évi „Biztonságos karbantartás” kampány záró rendezvényét. Az eseményen több, mint 200 fő vett részt: az EU-OSHA és más nemzetközi szervezetek munkatársai, a nemzeti fókuszpontok és a szociális partnerek képviselői, és sok országból számos munkavédelmi szakember.

Az új, modern Bizkaia Aretoa kongresszusi központban tartott rendezvény résztvevői között volt Andor László EU foglalkoztatás- és szociálisügyi biztos, a spanyol és a baszk munkaügyi miniszter, az EU soros elnökségét ellátó Lengyelország hivatalos képviselője, valamint az EU munkáltatói és munkavállalói szövetségeinek vezetői is.

Nyitó előadások

Megnyitójában Andor László kiemelte, hogy az EU-OSHA kampányai, amelyek a legnagyobb ilyen események a világon, jelentős szerepet játszanak a munkavédelmi stratégia valóra váltásában, ami különösen fontos a jelenlegi gazdasági válság idején. A pénzügyi megszorítások és a munkaerő piac nehézségei nem fedhetik el azt a tényt, hogy az egészséges és biztonságos munkahely jó a vállalkozásnak is.

Dr Christa Sedlatschek, az EU-OSHA új igazgatója az Ügynökség szerepéről beszélt: az egészséges munkahelyek kampányok révén munkavállalók millióit éri el az üzenet szerte Európában. Erre azért is szükség van, mert az EU-ban még ma is évente mintegy 5500 halálos munkabaleset és további 6,9 millió baleseti sérülés történik.

Beszámoló a kampányról

Andrew Smith, az EU-OSHA Kommunikációs és Promóciós Egységének vezetője, és Wioleta Klimaszweska (PL) az EU-OSHA nemzeti fókuszpont hálózatának képviselőjében összegezte a 2010-2011. évi kampány eredményeit. A tájékoztató kampány mellett az „Egészséges munkahely” fotó-, ill. filmpályázat is segített a munkavédelem fontos kérdéseinek előtérbe helyezésében.

A kampány időszaka alatt 38 nemzeti partnerségi találkozót, 131 munkavédelmi szemináriumot és oktatást rendeztek összesen több, mint 11.000 aktív résztvevővel, emellett 11 újságírói kerekasztal beszélgetést, 15 sajtótájékoztatót és 75 nemzeti sajtóközleményt tartottak, ill. adtak ki.

Judith Kirton-Darling, az Európai Szakszervezeti Szövetség (European Trades Union Confederation, ETUC), munkatársa elmondta, hogy az európai munkavállalóknak 25%-a még mindig úgy tartja, hogy munkájuk veszélyezteti egészségüket. Ezt próbálta ellensúlyozni Alexander Stuber (Nemzeti Karbantartási Társaságok Európai Szövetsége/European Federation of National Maintenance Societies, EFNMS), aki arról számolt be, miképpen vett részt a kampányban a szövetség 12.000 tagja 22 országban. Spanyolországban pl. szemináriumokat tartottak a karbantartás kockázatértékeléséről, Görögországban széles körben terjesztettek egy erről szóló videofilmet, Franciaországban Belgiumban, Svájcban és Hollandiában szintén számos műhelyt és megbeszélést tartottak. A tagok 90%-a nevezett ki biztonsági, egészségi és környezeti megbízottat, és 55% indított új munkavédelmi programokat.

Hivatalos kampány partnerek

Az EU-OSHA honlapján megjelent partnerségi kezdeményezéshez csatlakozott vállalatok a záró rendezvény keretében vehették át a partnerséget igazoló okleveleket. Az 58 regisztrált partner közül többen már az első év végén átvették oklevelüket, de a záró rendezvényen valamennyien megjelentek, ezáltal is kifejezve a munkavédelem iránti elkötelezettségüket.

Műhelyek

A záró rendezvényen több műhely keretében hallhattak a résztvevők helyes gyakorlati ismertetéseket különféle nemzetiségű szakemberektől.

A témák a következők voltak: sikeres kampány módszerek; kockázatértékelés a karbantartásban; a biztonságos karbantartás kulcsfontosságú tényezői.

6

OiRA – Online interactive Risk Assessment (*Online interaktív kockázatértékelési eszköz*)

Nagy érdeklődéssel fogadták a résztvevők az EU-OSHA új szoftver eszköz generátorát. Az eredetileg Hollandiában kidolgozott eszközt az EU-OSHA továbbfejlesztette, és igyekszik használatát európai szinten ösztönözni. Az OiRA átfogó, könnyen használható és az Internetről ingyenesen alkalmazható eszköz, amely elsősorban a mikro-, ill. kis- és középvállalkozásoknak segít a kockázatértékelés elvégzésében. A programban a lépésről-lépésre haladó kockázatfelmérést a munkahelyi kockázatok értékelése, a megteendő óvintézkedésekre vonatkozó döntések, monitorozás és jelentés követi. Bár az eszköz egyelőre a fejlesztés korai stádiumában van, Cipruson például már kidolgozták működő változatát a fodrásziparra (itt a főbb kockázatok a váz- és izomrendszeri panaszok, valamint a vegyszerek). A kezdeményezést felkarolta és támogatja a Ciprusi Fodrász Szövetség.

Fénykép pályázat

Ugyanezen a rendezvényen hirdették ki a 2011. évi nemzetközi munkavédelmi fénykép-pályázat győzteseit. Egy lengyel fényképész, Krzysztof Maksymowicz kapta a 3000 eurós első díjat „Varrónő” című képéért, míg a 2000, ill. 1000 eurós második és harmadik díjat a török Isa Kurtt („Nőj fel!”) és a horvát Saša Kosanović („Aranymosás”) kapta. Az 1000 euró összegű „fiatalok díját” a 21 évnél fiatalabbak kategóriájában a lengyel Paweł Ruda vihette el, „Hideg szendvics” című alkotásával.

Kitekintés

A munkahelyi egészség és biztonság fokozásának egyik fő akadálya a kockázat-tudatosság hiánya. Az újfajta kockázatok európai felmérése (ESENER) szerint a vállalatok 12%-a nem végez rendszeres munkavédelmi ellenőrzést, aminek fő okaként azt jelölik meg, hogy „nincs szükség kockázatértékelésre, hiszen nálunk nincs komoly probléma” (71%). Ez az álláspont a legkisebb cégeknél jelentkezik a legnagyobb mértékben, ami felveti a kérdést, vajon a KKV-knél kevésbé jelentkeznék problémák, vagy kevésbé tájékozottak a munkavédelem terén.

A munkáltató várhatóan nem tesz óvintézkedéseket, ha nincs tisztában a veszélyekkel és kockázatokkal. Az EU-OSHA következő, 2012-2013. évi kampánya éppen ezért a kockázatmegelőzést állítja középpontjába, kiemelve a szereplők együttműködésének szükségességét: „Együtt a kockázatok megelőzéséért!”, és a kampány két hangsúlyos eleme a vezetők szerepe, ill. elkötelezettsége, és a munkavállalók bevonása, részvétele a munkavédelemben. Az EU-OSHA ebben a kampányban is számít a nemzeti hatóságok, vállalatok, szervezetek, vezetők és munkavállalók támogatására a tudatosság fokozásában, a munkavédelmi szint általános emelésében.

A rendezvény ideje alatt a résztvevők megtekinthették a kinagyított és tablókön kihelyezett díjnyertes fényképeket, és a szünetekben le is fotóztathatták magukat a hallban fel-alá sétáló NAPO- figurával.

A nyertes pályázati fotók felhasználásával (az előző évhez hasonlóan) falinaptár készül.

(A naptár időközben elkészült, a Fókuszpont kapott is belőle néhány példányt.)

IRÁNYÍTÓ TESTÜLETI (BOARD) ÜLÉS

Az EU-OSHA Irányító Testülete az alapító rendelet értelmében jelenleg 84 főből áll: 27 tagállam képviselteti magát tripartit módon (azaz országonként 1-1 kormányzati, munkáltatói és munkavállalói tag) + 3 fő az Európai Bizottságtól. Az üléseken ezeken kívül esetenként részt vehetnek más nemzetközi szervezetek képviselői (pl. ILO, vagy egy-egy napirendi téma szakértő előadója).

A Board kormányzati képviselőjét Magyarország részéről a szakmailag illetékes OMMF delegálja. A testület általában évente kétszer ül össze, ilyenkor az Ügynökség munkáját meghatározó stratégiai, hosszú távú kérdéseket vitatnak meg. A munkamódszer az, hogy a napirenden szereplő témákat először az érdekcsoportok tárgyalják meg, külön-külön, majd plenáris ülés keretében egyeztetik az álláspontokat és hozzák meg a végső döntést, amelynek alapján kialakítják az Ügynökség következő évi munkatervét, illetve amelyet elfogadásra és jóváhagyásra az Európai Bizottság elé terjesztenek. A Board elnöki tisztjét a tagok forgó rendszerben látják el, a jelenlegi elnök György Károly (MSZOSZ), Magyarország munkavállalói képviselője. A korábbi kormányzati képviselő, Békés András nyugdíjba vonulása után az OMMF jelölése és az illetékes minisztériumok jóváhagyása alapján jelenleg én veszek részt kormányzati oldalon a Board munkájában (ezen az ülésen első alkalommal).

Az ülés napirendjén az alábbiak szerepeltek.

- **A napirend elfogadása**
- **A márciusi Board ülés jegyzőkönyvének elfogadása**
- **Az igazgató helyzetjelentése**

Első bejelentésként elhangzott, hogy 2011. november 22-én Andor László EU-biztos látogatást tett az EU-OSHA-nál, amely esemény széleskörű sajtónyilvánosságot kapott. Az igazgatói beszámoló emellett foglalkozott a költségvetés alakulásával az elmúlt 3 év folyamán, a gazdálkodás terén folytatott audit eredményeivel, a biztonságos karbantartás kampánnyal, az elmúlt évben megjelent EU-OSHA kiadványokkal, a munkavédelemmel kapcsolatos európai felméréssel, az Európai Parlament, Tanács és Bizottság, illetve a különféle EU ügynökségek irányító testületeinek munkáját segítő és összehangoló intézményközi munkacsoporttal.

- **Éves munkaterv 2012**

A most előterjesztett munkaterv nagyrészt megegyezik a márciusi ülésen megállapodott szöveggel, beépítve az időközben az Európai Bizottság és a Tanácsadó Bizottság részéről tett észrevételeket. A munkaterv figyelembe veszi az EU-OSHA 2009-2013. évekre tervezett stratégiáját is. A munkaterv fő részei az OiRA projekt, azaz az online kockázatértékelési eszköz továbbfejlesztése és propagálása a lehető legszélesebb körben; a 2009-2011-ben végrehajtott munkavédelmi helyzetfelmérés (ESENER) eredményeinek mély-elemzése, utóhatásainak nyomon követése, valamint az eredmények közzététele (első rész 2021. áprilisban, a második 2013. áprilisban); a 2012-2013. évi új kampány („Együtt a kockázatok megelőzéséért”).

- **A 2011. évi költségvetés módosítása**
- **A 2012. évi költségvetési és beruházási terv**

Az Irányító Testület által 2011. márciusban elfogadott költségvetési összeg 15.324.360 € volt, a jelenleg javasolt költségvetés 15.372.768 € bevétellel és kiadással számol, a növekmény 48.408 €. A költségvetés a 2012. évi munkatervvel összhangban, azzal együtt

készült, és számításba veszi az Európai Közösségtől, a spanyol, valamint a helyi (baszk) hatóságoktól származó támogatásokat (bevételeket).

– **OiRA üzleti terv és hatásvizsgálat**

Az Ügynökség 2011. márciusban már szervezett egy Irányító Testület szemináriumot OiRA témában, amit követően a Board kifejezte kívánságát, hogy továbbra is tájékoztatást kapjon a projekt alakulásáról.

A most előterjesztett üzleti terv és hatásvizsgálat tartalmazza az OiRA EU-szinten történő megvalósításról egy külső értékelő cég által szerzett visszajelzéseket, információkat, valamint különféle érintett szereplőkkel folytatott konzultációk következtetéseit. A hatásvizsgálás többek között foglalkozik a projekt által kezelt igényekkel és problémákkal; az általános és speciális célokkal és az azokhoz kapcsolódó mutatókkal; a projekt más EU és EU-OSHA célokkal való összhangjával; a kitűzött célok megvalósítását célzó más megoldási lehetőségekkel, ill. ezek összehasonlító elemzésével stb.

– **Az EU-OSHA külső értékelése – stratégia és nyomon követés**

Az EU-OSHA munkáját, tevékenységét, hatékonyságát rendszeresen (öt évenként) értékeli, külső cég bevonásával. A felmérést ezúttal az angol Foglalkoztatási Vizsgálatok Intézete (Institute for Employment Studies, IES) végezte, az eredményekről két munkatársuk számolt be. A felmérési módszer az Ügynökség tagjaival, valamint az EU-OSHA partnereivel folytatott interjúk, kérdőívek és különféle dokumentumok tanulmányozása volt. 98 választ kaptak, 7 nyelven folytattak interjúkat, mind a 27 tagállamban, kormányzati, munkáltatói és munkavállalói képviselők bevonásával. Elsősorban azt vizsgálták, mennyire felelnek meg az Ügynökség tevékenységei a célcsoportok igényeinek, kellően meghatározottak-e ezek a célcsoportok, egyensúlyban vannak-e az Ügynökség tevékenységei a célok megvalósítását szolgáló négy különböző területen. A végső megállapítások szerint az Ügynökség megítélése kedvező, tevékenységét az érdekeltek megfelelőnek és hasznosnak találják, az EU-OSHA által nyújtott munkavédelmi információ magas színvonalú, és a tevékenységnek kifejezett európai szintű hozzáadott értéke van.

– **Az új EU-OSHA stratégia**

A Board ülésén ez a téma váltotta ki a legnagyobb vitát. Az első probléma az volt, mennyire lehet meghatározni az EU-OSHA 2013-2020. évi stratégiáját, amikor az ugyanerre az időszakra vonatkozó új közösségi munkavédelmi stratégia sem készült még el, sőt egyelőre az is komoly viták forrása. Másodszor, értelmezési problémák merültek fel az EU-OSHA stratégia szövegtervezetében megadott alapfogalmak (vízió, misszió, értékek, stratégiai tevékenységi területek) kapcsán, részben nyelvészeti, részben tartalmi szempontok alapján. Végső megállapodás nem született, az előkészítő munka tovább folyik.

– **A 2012. évi Board-ülések ütemterve**

A 2012. évi első ülés tervezett időpontjai:

- Március 26., hétfő (du) – Büro ülés (a Büro az Irányító Testület tagjai közül választott 11 tagú szűkebb, operatív vezetőség)
- Március 27., kedd (egész nap) – Board ülés
- Március 28., szerda (de) – Board ülés

Várhatóan még egy Board ülés lesz az év folyamán, az valószínűleg november hónapban.

Budapest, 2011. december 14.

Gádor János